

Geoparky – fascinace šifrou minulosti pro odkaz budoucnosti

M. Pásková

Ministerstvo životního prostředí ČR, Univerzita Karlova, martina.paskova@mzp.cz

V pozadí vzniku konceptu geoparků stála snaha geologů popularizovat vědy o Zemi, o neživé přírodě a jejím vývoji i významu pro lidskou společnost. Tento koncept se během posledního desetiletí rozvinul v komplexní a prakticky orientovaný přístup k výzkumu, interpretaci, ochraně a udržitelnému využívání krajiny, jejímž nepochybným základem je její geologické dědictví.

V současnosti tento přitažlivý, ale náročný mezioborový koncept udržitelného rozvoje geologicky zajímavé krajiny realizuje ve 24 zemích z celého světa v 78 geoparcích, z nich 43 v Evropě. V České republice se podobně jako v jiných zemích rozvíjí síť národních geoparků, tak aby zvyšovala připravenost českých území na vstup do Sítě evropských geoparků

podporovaných UNESCO a aby i území s pouze národním potenciálem pro vznik geoparku mohla tento koncept aplikovat.

Jde o tzv. přístup "ze spodu", důraz je kladen na zodpovědnost, zájem a aktivitu místních obyvatel, které zpětně posilují jejich ztotožnění s hodnotami a činnostmi geoparku. Typickými aktivitami, provozovanými na území geoparku jsou rozmanité formy udržitelného cestovního ruchu, jejich podstatou je aktivní prožitek krajiny, provázený poutavým, autentickým výkladem jejích hodnot, historie a budoucnosti. Posláním geoparku je promítat geologické a krajinné hodnoty geoparku do všech sfér života místní komunity a vtahovat místní obyvatele v co největší možné míře do jeho rozvoje.

Literatura:

- Pásková, M. (2008): Establishment of the Czech National Geopark Network. – European Geoparks Network Magazine Issue No 5 / 2008, Natural History Museum of the Lesvos Petrified Forest.
- Pásková, M. - Zelenka, Josef (2008): The Potential of Eastern Island for Geopark Development. – 3rd International Conference on Geoparks, Proceedings, 22. – 26. 6. 2008, Osnabrück.
- Pásková, M. (2008): Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu. – Univerzita Hradec Králové, Nakladatelství Gaudeamus, ISBN 978-80-7041-658-7.
- Pásková, M., Zelenka, J. (2010): Udržitelnost cestovního ruchu a ochrana přírody a krajiny v České republice. – In Ochrana přírody, zvláštní číslo „Cestovní ruch a chráněná území“, roč. 65, str. 12- 22.
- Pásková, M (2010): The Potential of the Geopark European Network for the Implementation of the European Landscape Convention. – In Futuropa. For a new vision of landscape and territory., Council of Europe. Issue No 2 /2010.
- <http://www.europeangeoparks.org/website/home/1%2C1%2C0.asp>
- <http://www.unesco.org/new/en/natural-sciences/environment/earth-sciences/geoparks/global-geoparks-network>
- <http://mzp.cz/cz/geoparky>
- <http://www.ochranaprirody.cz/index.php?cmd=page&id=3570>
- <http://www.geology.cz/extranet/vzdelavani/popularizace/naucne-stezky>